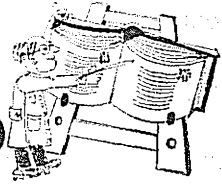

מיתודה

קריאה מונחית להורים ולילדים בבית הספר הגומלכתי "נו" אלישר

מאת ארינה נחם

השנה התחלנו בניסוי לימודי חדש בבית ספרנו, ונדמה לי שבהצלחה לא מועטה. אנו מקיימים שיחות משותפות להורים ולילדים על ספרים שקראו בהנחיית המחנכות. עד עתה נערכו מפגשים כאלה לתלמידי כיתות ד'—ו' ולהוריהם. אחרי פסח יצטרפו למעגל זה גם תלמידי כיתה ג' והוריהם.

הרעיון לעריכת ניסוי זה נבע משתי סיבות: ראשית, מעצם תפקידי כמנהלת ומרכזת לשון וספרות בבית הספר, ושנית, מן החיפוש אחר דרך לערב את ההורים בפעילות חינוכית משותפת עם התלמידים.

העליתי את הרעיון במועצה הפדגוגית ונתקבל ברצון. המורות העלו את הרעיון באסיפת הורים וההצעה נתקבלה על ידם בשמחה. בהיערכות לקראת השיחות הושם דגש באספות המועצה הפדגוגית ובעקבותיהן בכיתות על דרכי השיחה בכיתה. הנסיון לשוחח ללא הצבעה לא עלה יפה, הקדשנו לכן תשומת לב לעניין ההקשבה ולהתייחסות של זה לדברי זה. הישג בתחום זה היווה אחת המטרות החשובות שבקיום הפגישות. מטרה אחרת היא, הגברת הקשר בין ההורים לבית הספר, ומטרה נוספת היא בחיזוק הקשרים החיוביים בין ההורים לילדים בדרך העקיפה.

עד כה נערכו 6 שיחות. 2 בכל אחת מכיתות ד', ה', ו'. ההשתתפות של הילדים וההורים היתה כמעט מלאה. הילדים, ההורים והמורה ישבו יחד במעגל במעורב. ההנחייה נעשתה על ידי

המורה כאשר השאלות והשיחה מתחילות בין המורה והילדים ובהמשך נכנסים ההורים לשיחה. המורה הנחתה את השיחה כך שהיא לא תחרוג מהנושא, מהרמה הדרושה ומיכולת הבנתם של התלמידים. משך זמן השיחות — שעה-שעתיים.

בכיתה ו', בהנחיית המחנכת נרדה פרצ'יק, שוחחו על : 1. "הבכור לבית אב"י".
2. "זמר האילות".

בכיתה ה', בהנחיית המחנכת טלי בן-שושן, שוחחו על : 1. "כל השבט הזה". 2. "בן המלך והעני".

בכיתה ד', בהנחיית המחנכת עדה רפאלוביץ שוחחו על : 1. "אני וסבתה הבאה בימים" 2. "דירה להשכיר".

בפתיחת השיחה "אני וסבתה הבאה בימים" הציג אחד ההורים תערוכה המורכבת מעבודות יד של אינדיאנים בדרום אמריקה. אחת האמהות הסבירה את המשמעות האמנותית והסמלית של היצירות וכן הסבירה את המשותף לשבטים האנדיאנים בדרום אמריקה והשפעת חייהם ואמונותיהם על היצירות.

במהלך השיחה על "כל השבט הזה" הציגו ההורים פרימוס, פתיליה ועששות והסבירו את שימושם. כסכום לשיחה על "זמר האילות" הציגה אחת האמהות סלי קש, גלופי עץ ותמונות מעשי ידיהם של אינדיאנים.

בעקבות השיחות היו תגובות והרי חלק מהן :

תגובות תלמידים :

הדר : "בדיון הרגשתי חשיבות רבה, משום שבאמת חושבים שגם אנו הילדים יכולים לנהל דיון על ספר אשר קראנו".

צבי : "אחרי הדיון המשותף הרגשתי נהדר, רגש של התפרקות לאחר מתח רב בזמן הדיון... אווירה טובה רוח מרוממת... דיון משותף הוא יפה מאד ויותר מעניין מדיון בכיתה... כדאי להמשיך...".

חנה : "ההורים לומדים מאתנו ואנחנו לומדים מהם... וטוב שההורים ידעו מה הילדים שלהם לומדים, וגם הם למדו משהו מהדיון...".

איריס : "...הילדים וההורים לומדים להכיר אלה את אלה... הדיון היה מוצלח והויכוחים מלאי טעם ומהנים...".

אמיר : "לפני הדיון אנו מדברים בבית על תוכן הספר... חושבים ומזכירים אחד לשני... מנסים לחשוב על מה שנדבר בדיון... שמים פתקים בספר... לאחר הדיון אנחנו מדברים שוב על התוכן... נזכרים ומצטערים למה לא אמרתי את זה ולא אמרתי את זה...".

תגובות הורים :

זוג הורים : "חלק גדול של הנוכחים כולל הילדים גילו פתיחות ואף רצון לחלק את חוויותיהם בעקבות הקריאה והשיחה, למרות נוכחותם של אנשים זרים רבים,

בקהל דברו בצורה ברורה, בוגרת ותרבותית וזהו הישג נכבד, לדעתנו, לילדים בגיל שלפני גיל ההתבגרות. אפשר בהחלט להתברך באירוע. אנחנו נהנינו מהשיחה ואנו נמקוים שגם הילדים נהנו ממנה".

הורה: "המפגש הספרותי המשותף להורים ולילדים היה מענין לכל הדעות. לילדים זה נותן וזה מוסיף ולהורים זה מגשר וזה מקשר...".

הורה: "זה טוב לשתף הורים בדיון. הייתי מציעה להמשיך בשיחות".
הורה: "מאד נהניתי מהשיחה. הרעיון לקיים שיחה כזו הוא רעיון חשוב לדעתי ורצוי לחזור עליו. שיחות כאלה מקרבות את ההורים לילדים. השיחה התנהלה בצורה תרבותית ונעימה...".

הורה: "לדעתי היה זה דיון חיובי ופורה ביותר. מעלתו העיקרית חוויה משותפת להורים ולילדים שהחלה עם קריאת הספר, נמשכה בשיחות בבית ונשלמה בדיון האמור. הדרך בה נוהל הויכוח מקנה לילדים הרגלי שיחה נכונים, הם לומדים להקשיב לאולתם בצורה עניינית ושקטה. באשר לתוכנו של הדיון, הרי שהוא סייע בידי ההורים להסביר לילדים בצורה רצויה את עובדת המוות ("אני וסבתה הבאה בימים") והכורח להשלים עמו".

ושוב תלמידים:

סגלית: "אני שמחתי מאוד בדגון כי כל אחד התייחס לדברי השני ולא קפצו, לא התפרצו, זה היה יפה".

נוגה: "הדיון היה שוטף... היה מושך מאוד לדבר... ההורים הציגו שאלות מעניינות ויפות, אנחנו דיברנו לענין ונהנינו".

דורית: "אני שמרתי על ליאור אחי ואמא יכלה לקרוא את הספר".

אריאל: "אחרי שאבי ואמי גמרו לקרוא את הספר, ישבנו ושוחחנו, הצגנו את דעותינו והתחלנו לדון בספר וברעיונותיו אשר הוא מלא אותם. דברנו על הדמויות המרכזיות — הילד האינדיאני וסבו, הילדים האמריקאים והוריהם. אחרי הדיון שוחחנו על הספר והתברר לי שדעותיהם של הורי השתנו במקצת".

נסיים בתגובה שונה של תלמידה: "אבי מאד נהנה, אך אמר שהייתי צריכה לדבר יותר, כיוון ששוחחנו על הרבה מאוד רעיונות לפני הדיון. ואני הצדקתי את עצמי בזה שלא היו לי הזדמנויות, ועד שמצאתי את העמוד אותו רציתי לצטט, עברו לנושא אחר. אך בתוך תוך לבי אני יודעת שאבי צודק, שכן כמעט ולא פציתי פה".

לאור התגובות החיוביות אשר קבלנו מהורים ותלמידים אנו מוצאים לנכון להמשיך בפעילות הזו.

כאשר קוראים אתם באוזני ילדיכם,
גובר עניינם בספר באמצעות אישיותכם שלכם.
ג'ון קנדי